

Žano laiškas

2015 m. Kalėdos

Gruodžio viduryje buvau Betliejuje. Begalinis džiaugsmas atrasti kaip mūsų bendruomenė paau-go, nuo paskutinio mano vizito prieš trejus metus. Džiaugiausi galėdamas vėl susitikti kiekvieną: Kathy, Maherą, Amirą, Haythem, Sarą. Dabar bendruomenė įsikūrusi dideliame name netoli Jėzaus Gimimo bazilikos. Nuostabi bendruomenė, trykštanti džiaugsmu, netgi tada kai situacija šalyje išlieka labai sudėtinga. Akivaizdu, kad kiekvienas čia laimingas būdamas drauge – musulmonai ir krikščionys paprastai gyvena ir vaisingai dirba abipusio palaikymo atmosferoje. Greičiausiai matėtė, bent jau nuotraukose, prakartėles ar kitus veltinio darbelius, padarytus jų dirbtuvėlėse iš Betliejaus avių vilnos. Ar negalėtų jos būti palikuonės tų avių, kurių bandas laikė Jėzaus laikų piemenys?

Tie piemenys girdėjo angelą sakant: „Nebijokite! Štai aš skelbiu jums didį džiaugsmą, kuris bus visai tautai. Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas. Jis yra Viešpats Mesijas. Ir štai jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą ēdžiose.“ Ūmai prie angelo atsirado gausi dangaus karėivija. Ji garbino Dievą, giedodama: „Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje

ramybė jo mylimiems žmonėms!“ Tada piemenys kalbėjo vieni kitiems: „Bėkime į Betliejų.“ Ir rado Mariją, Juozapą ir kūdikį, paguldytą ēdžiose.

Šis ką tik gimęs kūdikis yra taikos Kunigaikštis, paskelbtas Izaijo (9 skyriuje). Taikos, taip, taikos! Šventasis Paulius apie Jėzų taip sako: „Jis yra mūsų sutaikinimas, iš abiejų padaręs viena, sugriovęs viduryje stovinčią pertvarą, savo kūnu panaikinęs priešybę“ (Ef 2, 14). Kokia didi viltis pasauliui, sužeistam neapykantos, pasidalinimų, smurto ir baimės.

Šiandien Betliejus apsuptas didžiulės aštuonių metrų aukščio ir 500 kilometrų ilgio sienos. Iš abiejų pusių gyvena vyrai, moterys ir vaikai, kurie bijo. Labai netoli nuo Betliejaus yra Jeruzalė – vilties miestas, nepaisant karo ir susiskaldymų. Tai sužeistos žmonijos širdis, miestas, kuriame žmonės rauda ir gyvena baimėje, kur jie yra mirties ženklai, tačiau tuo pat metu ir vilties bei prisikėlimo ženklai. Už Betliejaus, kur tiek daug nuovargio ir baimės, trykšta padėkos giesmė. Ir pačioje Betliejaus širdyje yra mūsų bendruomenė, dainuojanti apie taiką, vienybę ir džiaugsmą. Lydimas Odilės praleidau keturias džiaugsmo ir ramybės dienas šioje bendruomenėje, laimingas dėl viso, ką pamačiau, paliečiau ir išgirdau.

„Arka“ yra maža ir susideda iš labai pažeidžiamų bei silpnų žmonių, kuriuose jų tėvai taip dažnai mato gėdą, o kartais net Dievo bausmę. Tačiau „Arkoje“ jie tampa tikros bendrystės ženklai. Skirtingų žmonių, gimusių skirtingose kultūrose ir religijose, silpnumas tampa bendrystės vieta. Per tai, kuo trokštame gyventi „Arkoje“ ar „Tikėjime ir Šviesoje“, silpnumas atranda naują prasmę. Tai jau ne buvimo nekenčiamam ar laikomam nuošaly tikrovė, o tikrovė, tampanti ryšiu. Tai šauksmas: „Man reikia tavęs, tavo pagarbaus ir mylinčio buvimo.“ Kai atrandame didįjį vienas kito poreikį, silpnumas tampa dovana, vienijančia bendruomenę.

Arabiškai mūsų bendruomenė vadinasi Ma'an lil-Hayat, tai reiškia „kartu už gyvenimą“. Mus skiriantys kultūriniai barjerai nugriauti, visų širdys suvienytos.

„Arkoje“ atradome, kad kiekvieno žmogaus esmė – silpnumas, o šio silpnumo centre – mylinti širdis. Visi gimėme kaip nepaprastai silpni kūdikiai, kuriems reikia raminančių ir mylinčių motinos rankų. O mūsų gyvenimo pabaigoje vėl bus kraštutinio silpnumo laikas, kai mums reikės kompetentingų ir švelnių slaugytojo rankų. Mūsų gyvenimo pradžioje ir pabaigoje yra kančia. Ir per visą savo gyvenimą susiduriame su silpnumu ir apribojimais. Mums labai reikia vienas kito. Tačiau kiekvienas turime ir ego, kuris auga ir stengiasi įrodyti mūsų stiprybę, įgūdžius ir poreikį laimėti, paslėpti ribotumus ir silpnumus. Galime labai greitai imti nekęsti tų, kurie atrodo yra priešiški mums, mūsų priešai.

VI amžiuje prieš Kristų Buda sakė: „Mūšyje žmogus gali nugalėti tūkstantį vyrų, tačiau tik tas, kuris nugalė save, yra tikrasis nugalėtojas.“ Taip, sunku atrasti savo tikrą žmogiškumą ir nesileisti apvaldomam ego: tapti vyru ir moterimi, kurie, žinoma, nors ir turi augti savo gebėjimais – ne dėl savo garbės, bet kad taptų atsakingi už savo brolius ir seses, kokia jų religija ir kultūra bebūtų, visoje žmonijoje, – turi numirti sau patiems, savo ego, tam, kad galėtų padėti kitam ir įgalinti kiekvieną asmenį tapti labiau žmogišku, labiau mylinčiu ir tokiu būdu drauge dirbtų dėl taikos.

Buvimas šalia silpnųjų perkeičia priimančius jų bendrystę.

Yra du Jėzaus religijos simboliai: ėžios ir kryžius – du momentai, kai Jėzus parodė savo silpnumą. Krikščionių viltis yra kūdikis ėdžiose! Silpnas ir mažytis kūdikis, kuriam reikia būti savo mamos mylimam, pamaitintam, pervystytam ir aprengtam. Tokia pati viltis kyla ir iš atmesto, nuteisto ir galiausiai nukryžiuoto Jėzaus. Ant kryžiaus Jėzus šaukė, kad Tėvas jį apleido. Jis šaukė, kad trokšta meilės. Silpnumas yra meilės maldaujančiojo ženklas.

Ar ėdžiose Jėzus nekviečia mūsų leisti būti perkeistiems vaikų ar net patiems tapti kaip vaikai? Ar ant kryžiaus jis neprašo priartėti prie vargingiausiųjų žmonių žemėje, prie tų, kurie apleisti ir nukryžiuoti, kitais žodžiais tariant, prie tų, kurie įkalinti savo silpnume? Buvimas šalia silpnųjų perkeičia priimančius jų bendrystę. Tai kvietimas gyventi švelnumu: daugiau nesistengiant dominuoti, bet einant link ir būnant šalia kiekvieno. Ir vaikui, ir pažeminimą iškentusiam žmogui reikia patirti, jog yra mylimi ir gerbiami dėl to, kad kiekvienas yra be galo brangus Dievo vaikas. Svarbiausia – per draugystę pagelbėti kitam atrasti jo tikrą laisvę ir gelminę žmogiškumo prasmę, kad jis galėtų pakilti ir išstovėti, ir savo ruožtu taptų taikos bei meilės ženklu.

Per savo silpnumą Jėzus kviečia mus priimti mūsų žmogystę. Jis pažada mums duoti naują stiprybę, tokią, kuri leistų mylėti visus žmones, netgi mylėti priešus ir laiminti tuos, kurie mus keikia. Jis kviečia mus padaryti kažką, kas atrodo neįmanoma – būti taikdariais kariaujančiame pasaulyje: mylėti ne tik savo genties, grupės, religijos žmones, bet ir žmones iš skirtingų religijų ir kultūrų, nes jie visi yra žmonės, mylimi Dievo. Jėzus atėjo, kad pakeistų mūsų akmenines širdis į kūniškas širdis. Jis pažadėjo duoti mums savo Šventąją Dvasią, Parakletą (*vert. past.* Guodėją, Globėją).

Atrodo, kad kad žmonija pasiklydo kelyje į gyvenimą. Vis gi, norėčiau, kad šis laiškas būtų ne liūdesio, pasimetimo ar silpnumo skelbimu, bet mažu

vilties ženklų visų grasinančių mus prislėgti keblumų, nesaugumo ar baimių akivaizdoje. Asmeniškai aš tą siaubingą lapkričio 13 d. tragediją ir džihadistų barbariškumą, patyriau ne kaip kvietimą įpulti į baimę, nepasitikėjimą ar net neapykantą, bet pabusti ir gyventi savo tikėjimu į Jėzų – mūsų ramybę, – ir pačiam tapti taikdariu.

Štai Etty Hillesum, jaunos žydės pagautos Gestapo ir numirusios Aušvice, žodžiai:

„Kiti žmonės mums nieko negali padaryti, jie iš tiesų negali. Jie gali varginti mus, atimti mūsų materialines gėrybes, judėjimo laisvę, bet mes patys atsisakome savo didžiųjų vertybių suklaidinti savo nuolaidumo. Jausdamiesi persekiojami, pažeminti ir prispausti. Nekęsdami... Žinoma, galime liūdėti ir jaustis prislėgti dėl to, kas mums padaryta, – tai tiesiog žmogiška ir suprantama. Vis dėl to didžiausią žalą padarome patys sau. Atrandu, kad gyvenimas yra gražus ir jaučiuosi laisva. Dangus manyje toks pats platus kaip tas, kuris ištiestas virš mano galvos. Tikiu į Dievą ir tikiu žmogumi, ir tai sakau be jokio suvaržymo. Gyvenimas yra sunkus, tačiau tai nėra blogas dalykas... Tikra taika ateis tik tada, kai kiekvienas asmeniškai atras taiką savyje; kai mes visi nugalėsime ir perkeisime savo neapykantą artimui, kokios rasės jis bebūtų, gal vieną dieną net ir į meilę, – nors greičiausiai prašau per daug. Vis dėl to, tai vienintelis sprendimas.“

Taika nėra utopija – iš tiesų ji labai praktiška ir dėl jos reikia dirbti. Tei ne gėlė, kurią nuskini, tai labiau duona, kurią reikia minkyti. Etty žodžiai gerai mums tai išreiškia: jie kviečia pasirinkti požiūrį, priimantį kitą ir save tokius, kokie esame, neteisiant. Žinoma, kiekvienas esame atsakingas už savo veiksmus ir turime atsiskaityti už juos. Tačiau jei esame tikri taikdariai, negi nesame kviečiami stengtis atrasti tai, kas kiekviename žmoguje už jo veiksmų yra žmogiškiausia ir labiausiai paslėpta?

Labai norėčiau būti taikdariu ten, kur esu: per maldą, per susitikimus, per išklausymą ir švelnumą kiekvienam, per gyvenimą savo kambaryje ir bendruomenėje. Jonas Paulius II sakydavo: „Nėra taikos be teisingumo, ir nėra teisingumo be atleidimo.“ Šiuo metu skaitau didingą Desmondą Tutu ir jo dukters Mpho Tutu knygą apie atleidimą „Atleidimo knyga“. Vadovaudamas „Tiesos ir susitikimo komisijai“ Pietų Afrikoje, Desmondas Tutu mums sakė: „Atleidimas yra ne mažiau nei būdas, kurio reikia pasauliui išgydyti.“ Sužlugus Apartheidui ši komisija dirbo, kad išgydytų neapykantą tarp baltaodžių ir juodaodžių žmonių. Atleidimas yra bet kokio ryšio ir bendruomenio gyvenimo centre. Man asmeniškai reikia ne tik kad man atleistų, bet ir kad pats atleisčiau. Mūsų popiežius Pranciškus, atidarydamas Gailestingumo duris, parodė supratimo ir atleidimo kelią. Atleidimas nereiškia pamiršimo, jis neša tikro susitikimo su kitu viltį. Jis leidžia išlaisvinti save, kad galėtume kurti ateitį.

Atleidimas yra ne mažiau nei būdas, kurio reikia pasauliui išgydyti

*Melskimės vieni už kitus,
kad galėtume pažvelgti
į taip dažnai tokią
skausmingą tikrovę ir atrasti,
kad Dievas mane myli
ir kviečia mylėti kiekvieną asmenį.
Ir tokiu būdu leiskime
vėl užgimti vilčiai.*

Nuoširdžiai sveikinu Naujais metais,

Žanas